

ZOGRU – THE INITIATING JOURNEY

Florina Cotoară (Moldovan)

PhD. Student, "Petru Maior" University of Tîrgu Mureş

*Abstract:*The author's novel, *Doina Ruști, Zogru*, is a postmodern novel, with the "poor" story, which deconstructs the vampire myth of romantic literature, presenting it in a humanized hypostasis, subjected to human feelings: love, doubt, jealousy, friendship, hatred, envy. *Zogru* must be read as a novel of initiation, through the Eros-Thanatos trio, a journey.

All these non-random encounters during his journey give *Zogru* the knowledge of human nature. Regardless of the century and the year, people are guided by the same instincts, Eros and Thanatos being the ones linking centuries between them.

In the novel appears the essence - appearance game: *Mihnea*, a noble, has a despicable character, and the vampire *Zogru* is capable of empathy towards a helpless being and a judicial spirit. Irony is present as a form of masked attack on the social reality. In the epicenter of episodes remembered by *Zogru*, the lecturer finds acid arrows against some human typologies of the time. In this context, in which *Zogru* plays the role of destiny for all those encountered in his long journey, man is reduced to the condition of a puppet, incapable of leading his own existential route. So the book can also be read in the sense that the destiny is like a uroborous serpent, swallowing its tail, always creating cyclicity.

Keywords: travel, initiation, postmodernism, parody, vampire.

Doina Ruști prelucrează în manieră parodică și ironică vechiul mit al vampirului, construindu-i acestuia un portret postmodern, ludic care îmbină atât attribute străvechi ale acestei făpturi arhaice, cât și trăsături noi, izvorâte din imaginația debordantă a autoarei.

Deși unii scriitori au concluzionat în operele lor că spațiul transilvan ar fi toposul nativ al acestei ființe dincolo de granițele umanului, vampirii au fost amintiți în nenumărate culturi, rădăcinile vampirismului fiind mult mai adânci, fiind sesizate în tradițiile preistorice ale canibalilor care obișnuiau să bea sângele dușmanilor învinși pentru a trage seva calităților vitale: „Vampirismul sau credința în vampiri își are, deci, rădăcinile arhetipale în straturile adânci ale inconștientului colectiv, în special teama de moarte și de cei care au fost atinși de ea.”¹

Romanul autoarei, *Doina Ruști, Zogru* este un roman postmodern, prin povestea „slabă”, care deconstruiește mitul vampirului din literatura romantică, prezentându-l într-o ipostază umanizată, supus sentimentelor umane: iubire, îndoială, gelozie, prietenie, ură, invidie.

Dacă pornim de la mărturisirea autoarei privind geneza romanului, putem fixa o primă grilă de lectură în jurul motivului vampirului: „După ce-a murit mama, câțiva ani buni am fost obsedată de starea ei din ultimele săptămâni de viață, încercând să reconstitui fapte, emoții, transformări. Era îndrăgostită de un necunoscut, ceea ce o făcea să arate transfigurată și lunatică. Despre mulți oameni se spune că înainte de a muri își schimbă dispozițiile, comportamentul și chiar caracterul. Am auzit de multe ori spunându-se despre cineva că se poartă ca și cum ar fi intrat în anul morții. De asemenea, cunosc multe povești despre oameni metamorfozați inexplicabil cu puțin timp înainte să moară. Pe aceste experiențe și observații mi-am clădit viziunea despre *Zogru*, personajul romanului omonim.”²

Motivul vampirului este, în acest roman, dublat de alte motive specifice literaturii de factură fantastică: pitici, glole –,niște globuri cenușii, de mărimea unui măr mare, din miezul cărora clipea

¹ Carmen Andraș, *România și imaginile ei în literatura de călătorie britanică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p.366.

² *Doina Ruști, Cele patru dimensiuni ale feminității românești*, vol II, 2011.

un ochi strălucitor, ca flacăra unui opaiț³, fantoma lui Vlad Dracul, decapitat în 1477, morgonii – „niște hârtii mototolite, cenușii, de fapt, ca niște fețe boțite și posomorâte, care se rostogolesc peste tot și se prind nebunește de mințile oamenilor fără ca aceștia să-i vadă”⁴ sau Omul Negru ce trăia în mlaștină. „În demonologia populară *vampirul* alias *strigoitul*, se situa la limita dintre lumea reală și supranaturală, alături de alte personaje fantastice (zânele, ielele, vrăjitoarele). Mai existau și strigoii vii întruchipați în animale sau cu dublă existență, apărând fie în ipostază umană, fie animală...”⁵

Narațiunea heterodiegetică este un patern al acestui gen, prin intermediul căreia lectorul este introdus în cele două cercuri ale „poveștii”: cel al timpului prezent, în care Zogru îl așteaptă pe rivalul său, Andrei Ionescu, acest timp al așteptării deschizând un timp trecut, prin care Zogru își rememorează propria „istorie”: „Leșise din leagănul cald al pământului într-o zi de primăvară, în Săptămâna Mare a anului 1460: nu știa bine ce se întâmplă și nici nu știa în ce lume intră.”⁶ Alegerea timpului sacru și atributele lui „luminoase” sunt puse în antiteză cu contextul istoric – domnia lui Vlad Dracul – timp propice inserării acestui motiv al vampirului. Această cheie de lectură este continuată prin paleta cromatică, căci realitatea nou descoperită îi pare lui Zogru violetă: „În primul moment, totul i se părea violet. Era în mijlocul unui câmp, dar el vedea iarba și pădurea din depărtare și copacul din față și chiar pe omul de sub el violet intens. Iar culoarea asta l-a atras atât de tare, c-a rămas câtva timp încremenit și fascinat.”⁷ Simbolistica acestei culori o situează la polul opus verdelui, colorând involuția: „violetul fiind gura care înghite și stinge lumina, în timp ce verdele este cea care scuipe și reaprinde lumina. Se înțelege în consecință, de ce violetul este culoarea tainei: în spatele lui se va săvârși nevăzutul mister al reîncarnării sau, cel puțin, al transformării.”⁸ Astfel, dihotomia viață-moarte, naștere-renaștere, formare-transformare se instalează din primele pagini ale romanului, în acord cu revelația personajului din ultimele rânduri ale discursului romanesc, privind scopul venirii sale pe lume.

Romanul este și un prilej de meditație pe seama relativității valorilor: lui Zogru, realitatea îi pare magică, prin frumusețea ei, căci el nu se mai satură de „fața fermecată a lumii”⁹ în timp ce, pentru locuitorii lumii reale, Zogru este cel care întruchipează magicul, fantasticul, demonicul chiar.

Din acest punct de vedere, Zogru întruchipează motivul străinului, întâlnit încă din scrierile lui Voltaire, prilej de a privi prin ochii unui personaj din exterior o felie a realității, un colț de lume, sau, în acest caz, o zonă, căci Zogru nu poate supraviețui pentru mult timp decât în spațiul Țării Românești, pe parcursul a cinci secole.

Mai presus însă de aceste aspecte, Zogru trebuie citit ca un roman al inițierii, prin triada Eros-Thanatos - călătorie.

Refacerea firului „vieții” lui Zogru este o poveste inserată în alta, prin tehnica povestirii în ramă. Incipitul este de tip ex abrupto, introducând lectorul în miezul povestirii: povestea actuală de dragoste dintre Giulia și Andrei Ionescu, în trupul căruia Zogru vrea să intre pentru a o cuceri pe aceasta: „Nu-i rămânea decât să-l aștepte pe Andrei Ionescu.”¹⁰

De altfel, romanul se încheie cu un moment de revelație: Zogru își conștientizează menirea: „Și-atunci s-a luminat până-n adâncul creierului și-a înțeles subit că el este pulsul neștiut al lumii și fiorul morții”. Întreaga lui călătorie prin timpuri și prin trupuri a fost una inițiativă.

Această călătorie inițiativă începe prin luarea în stăpânire a primului trup – Pampu, argat și fiu nelegitim al spătarului Gongea din Comoșteni, în 1460: „A intrat prin vâna gâtului încordat și a pătruns cu bucurie în sângele fierbinte. Era cuprins de un entuziasm nemărginit. Alerga prin vene și vase, punând stăpânire pe un teritoriu primitiv și stimulat. (...) Pe urmă s-a moleșit de tot și-a căzut înăuntru, topindu-se, știind dintr-o dată toată istoria și toate gândurile lui Pampu. Vedea cu ochii minții întâmplări și gesturi, înțelegea rostul vieții și bucuriile ei, simțea chiar și groaza care îl

³ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 5.

⁴ *Ibidem*, p. 93.

⁵ Carmen Andraș, *România și imaginile ei în literatura de călătorie britanică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p.364.

⁶ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p.5.

⁷ *Ibidem*, p.5.

⁸ Jean Chevalier și Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, volumul 3, Editura Artemis, București, pp. 452-453.

⁹ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 5.

¹⁰ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 5.

cuprinsese pe Pampu în momentul în care îi săgetase gâtul. Era el, dar în același timp era și omul care făcuse popas sub dud. Îi intrase în sânge, îl umpluse pe dinăuntru, iar acum vedea cu ochii lui.”¹¹

Motivul cicatrizatului și motivul dublului trimit tot la mitul vampirului: „Pe gât îi apăruseră două puncte mici, dureroase – orificiile prin care se strecurase înăuntru.”¹² Aceste însemne ale luării în posesie vor fi întărite de puterile supraumane pe care le primește Pampu.

Erosul este cel care generează tensiunea personajului. Întâlnirea lui Zogru cu miracolul iubirii se petrece gradat, de la primele încercări – fie pur platonice, cu Ghinghina, fiica lui Gongea și sora lui vitregă, fie cu implicație carnală și chiar sufletească, cu văduva Tenica – până la cea care îi va cutremura existența, Giulia, provocându-i o adevărată aversiune față de rivalul său, Andrei Ionescu.

Călătoria lui Zogru, odată Pampu mort, întâmpină noi provocări. Încercând să intre în trupul Ghinghinei, o urmărește pe aceasta. Fata cere refugiu în mănăstirea de la Snagov, iar Zogru, încercând să o atingă, intră în lemnul porții mănăstirii și devine captiv acolo timp de cinci decenii: „Zogru a atins lemnul neted iar acesta l-a sorbit dintr-o singură suflare. În mai puțin de o zecime de secundă, s-a trezit prins de poarta uriașă, făcut afix, lipit de lemnul care îi sugea puterile și viața. Își simțea corpul ca și când ar mai fi fost corpul lui Pampu, înțepat de mii de ace, tras în fibra lemnului și imobilizat.”¹³ Chipul lui Pampu-Zogru, imobilizat în lemnul porții, a devenit prilej de pelerinaj religios. Ieșit din lemnul mănăstirii, Zogru a peregrinat prin diferite trupuri, dar niciunul nu i-a fost la fel de drag ca al lui Pampu: Ioniță Zugravu, Nălbica, Anton, Fănița, Barbu Cocoșatu, mai mulți călugări, Mitică Ionescu, un câine, un sergent, doctorul Bobo, în mii de alți oameni, și chiar în Giulia.

În timp, Zogru a învățat că dacă stă mai mult de 40 de zile în trupul unui om, acesta moare, și a învățat și cum să iasă, dacă dorea, înainte de a-l ucide pe cel posedat. Un timp a decis să-i ucidă pe cei vinovați: „au fost ani întregi când a intrat doar în corpul criminalilor și ale escrocilor, apoi ale femeilor mincinoase. A urmat perioada politicianilor și apoi cea a diverșilor conducători.”¹⁴

Totodată, Zogru și-a învățat și limitele: „dacă pleca departe, dincolo de zona viețuirii sale, cum s-a întâmplat în 1912, când, agitat și imprudent, Zogru a nimerit din greșeală într-un hahol beat și n-a mai putut să se elibereze până când omul n-a ajuns la Kiev, unde Zogru a țâșnit pe caldarâmul rece, și-a și căzut în beznă, fără simțire. Și-a revenit după doi ani, în pământul nașterii sale, la Comoșteni.”¹⁵

Aspirațiile lui Zogru sunt cele firești unui om oarecare: „să trăiască mult, să iubească și să fie iubit, să se bucure de viață și de miezul ei.”¹⁶ Erosul intervine în viața lui din nou, la întâlnirea cu Giulia, o studentă la Facultatea de Cinematografie, care era însă îndrăgostită de Andrei Ionescu: „În mod inexplicabil, pe Zogru l-a cuprins o dorință bruscă s-o privească, să se uite nu doar spre ea, ci în ochii și în sufletul ei.”¹⁷

De altfel, în decursul acestei călătorii prin timp pot părea întâmplătoare perioadele în care Zogru se interpune în viața și istoria unor oameni mai mult sau mai puțin obișnuiți, dar există un *fir roșu* al întâlnirilor sale cu oamenii. Acest fir roșu își are punctul de plecare în prima sa întrupare, în Pampu, și în oamenii cu care acesta și-a intersectat viața. Până la final Zogru îi va proteja oarecum pe descendenții lui Iscru și îi va pedepsi pe descendenții lui Ioniță Bubosul – care l-a „vândut” pe Zogru lui Mihnea – printre care și acest Andrei Ionescu. Dacă Andrei Ionescu este din spița trădătorului Ioniță, Giulia provine din neamul lui Iscru, ceea ce explică afinitatea lui Zogru pentru ea.

Scriitor, membru al Academiei Române, Andrei este un bărbat de 32 de ani întruchipând tipul intelectualului mediocru, susținut de familie, cu succes la femei: „conducea un departament în care erau stocate documente despre fapte neclarificate încă de istorici. (...) Nu era istoric, așa cum nu erau aproape jumătate dintre angajații secției de istorie a Academiei, ci terminase Dreptul la o particulară, în condiții destul de lejere. Aproape imediat după absolvire se ivise locul ăsta bun, unde îl angajase un prieten de familie.”¹⁸

¹¹ *Ibidem*, p.7.

¹² *Ibidem*, p.7.

¹³ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 57.

¹⁴ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 86.

¹⁵ *Ibidem*, p.86.

¹⁶ *Idem*.

¹⁷ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p.93.

¹⁸ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 117.

Un alt episod legat de un descendent al lui Iscru este cel legat de un personaj ce poartă, fizic, dar nu și sufletește, atributele demonicului. Achile Vintilescu, pe care Zogru l-a întâlnit în Bucureștiul anului 1931, este prima ființă în care Zogru nu poate intra, și care, inițial, îi provoacă groaza, căci îl poate vedea: „Achile Vintilescu era un om nefericit de multă vreme, nu doar de câteva luni, de când murise femeia pe care o iubea, ci de la începutul vieții lui, căci se născuse cu creastă și coarne.”¹⁹ Zogru intră în trupul servitoarei lui, Vencica, ca să îl poată cunoaște pe Ahile, dar curând cei doi bărbați se împrietenesc.

Trecutul se întâlnește cu prezentul în momentul în care Andrei Ionescu, înștiințat că se descoperise un mormânt ce părea al Drăculeștilor (de fapt al lui Mihnea), se grăbește să afirme că este chiar mormântul lui Vlad Dracul și îi propune Giuliei să scrie un scenariu de film pe această temă pentru Academia Română. Întors din Franța, Andrei Ionescu își prezintă proiectul la Academie, dar este ridiculizat de o colegă, în care intrase Zogru, care înțelege că acel mormânt nu poate fi cel al lui Vlad Dracul.

Treptat, Andrei devine o ființă care poate să respingă intrarea lui Zogru în corpul lui. Doctorul Bobo, prieten al Giuliei, face un experiment, îngrijorat de numărul persoanelor care prezintă cele două urme de sânge pe gât, și descoperă antidotul: „Institutul Cantacuzino descoperise că sângele lui Andrei Ionescu putea să anihileze virusul ucigaș. (...) Era un medicament puternic și care putea să readucă viața într-un corp măcinat de Zogru.”²⁰ Viața lui primind un scop pozitiv, Andrei este eliberat de blestemul sângelui celor din neamul lui Ioniță.

Ultima întâlnire dintre Andrei și Giulia (*locuită* de Zogru) le aduce în sânge amintirea tuturor celor ai lui Ioniță și ai lui Iscru: „Însăși clipa, cu dinții ei de fier se spulberă, mâncată de milioanele de clipe care veneau în urmă, încât tot ce avea să se întâmple era deja consumat, prelins în memoria care adună cuminte pudra risipită a unei povești.”²¹ Cei doi vorbesc despre Zogru, al cărui nume, dumnezeiesc, sau diavolesc, nu era precizat, este menționat într-un document din 1500, și care este pictat pe zidul unei biserici din Comoșteni. Din trupul Giuliei se ridică o altă *ființă*, asemeni lui Zogru, iar cei doi formează un nou cuplu: „Zogru și perechea lui pluteau ca o minge ușoară în boarea verii, apoi din ce în ce mai repede, răsucindu-se îmbrățișați și alunecând pe lângă oameni și apoi în sângele lor, ca un titirez nebun, luând cu ei gândurile și sentimentele fiecăruia.”²²

Toate aceste întâlniri non-aleatorii din decursul călătoriei sale îi prilejuiesc lui Zogru cunoașterea naturii umane. Indiferent de secol și an, oamenii sunt ghidați de aceleași instincte, Erosul și Thanatosul fiind cele care leagă secolele între ele.

Călătoria în timp este și un pretext pentru a aborda unele fețe ale istoriei. Numeroși exegeți au subliniat aplecarea Doinei Ruști spre creionarea istoriei în prozele sale, fie și în cele cu notă fantastică, sau mai ales în acelea, imprimând scriiturii sale o notă aparte prin melanjul de realitate istorică și plonjare în fantastic.

Acțiunea cărții este fixată în timpul domniei lui Vlad Dracul cel Tânăr. Retrospecția vieții spătarului Gongea, în slujba căruia se află Pampu, de la începutul capitolului 3, este un prilej de evocare a perioadei istorice anterioare începerii acțiunii: înrolarea lui Gongea în armata lui Vlad Dracul, Bătrânul, dezastrul de la Varna, expediția burgundă din 1445, recucerirea Giurgiului, decapitarea lui Vlad Dracul cel Bătrân, venirea fiului la tron.

Apoi, odată cu firul „vieții” lui Zogru, se reface firul istoriei, începând cu anul 1460, și până în 2005. Evenimentele au sincope, stabilite prin perioadele când Zogru se retrage în inima pământului, pentru a-și reface puterile.

Acest fir al istoriei „mari” este însă dublat de cel al istoriei „mici”, căci Zogru este martorul evenimentelor mărunte din cursul istoriei. Doar menționând, ca reper istoric pentru încadrarea evenimentelor în timp numele lui Vlad Dracul, autoarea își concentrează atenția pe un personaj secundar din acea perioadă, Mihnea, fratele vitreg al voievodului, cu care Zogru-Pampu intră în conflict pentru a salva onoarea Ghinghinei, care căzuse pradă poftelor erotice ale celui care dorea să

¹⁹ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 151.

²⁰ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, pp. 225-226.

²¹ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 232.

²² *Ibidem*, p.235.

i se spună „print”, deși era un fiu nelegitim al lui Vlad Dracul cel Bătrân. Aruncat de Zogru într-un stejar, este atacat de hoți și îngropat de viu, dezbrăcat, dar având pe deget un inel cu blazonul Drăculeștilor. Paradoxul face ca tocmai Andrei Ionescu să cerceteze peste secole, ignorând adevărul istoric, mormântul acestuia.

Din nou apare jocul aparență-esență: Mihnea, viță domnească, are un caracter josnic, iar Zogru este capabil de empatie față de o ființă neajutorată și de spirit justițiar. De altfel, portretul lui Mihnea trimite lectorul mai degrabă la motivul vampirului – alimentat bineînțeles de o întregă literatură asociată neamului Drăculeștilor: „avea unghiile colorate purpuriu, lungi și ascuțite.”²³

Un alt episod decupat din istorie – Bucureștiul din timpul ciumei – în care Zogru a intervenit, este povestea de dragoste dintre Zoe, soția domnitorului Alecu Moruzi, și Ienache Văcărescu. Episoadele vieții personajului eponim sunt evocate în acronie.

Motivul călătoriei se află întotdeauna în relație de interdependență cu tema destinului.

Zogru este și un pretext de a filozofa pe tema destinului, conform confesiunii Doinei Ruști, privind geneza acestei cărți: „Sunt incredințată că există un astfel de flux emoțional, un Zogru care măsoară tensiunea vieții și apropierea morții. Eroul meu este o ființă care trăiește în sângele oamenilor, contaminându-i cu sentimentele lui, împingându-i într-o stare de melancolie și de dragoste, care, în unele cazuri, precede moartea. Dar există și multe alte situații în care întâlnirea cu el nu este decât un prilej de meditație și de a detecta o miraculoasă legătură între idealurile cele mai timpurii și suflul parfumat al lumii subtile. Prin această poveste am încercat să-mi spun concepția despre fragilitatea vieții și despre Dumnezeu. Însă firul lung de aventuri prin care trece Zogru dovedește că până și zeii au îndoieli și surprize majore.”²⁴

Întâlnim în această confesiune a autoarei ideea lui Jung despre Dumnezeu și destin, ca „noroc” sau „ghinion” sau „întâmplare”: „Dumnezeu este numele pe care-l dau tuturor acelor lucruri ce-mi taie calea cu violență, indiferență și fără să țină cont de reguli, toate acele lucruri care îmi tulbură părerile, planurile și intențiile subiective și îmi schimbă cursul vieții în bine sau în rău.”²⁵ În acest context, în care Zogru joacă rolul destinului pentru toți cei întâlniți în lunga sa călătorie, omul este redus la condiția de marionetă, incapabil să-și conducă singur traseul existențial. Paradoxal este însă că și Zogru ajunge, la un moment dat, să se simtă ghidat spre anumite destine, așa cum am mai spus, spre descendenții oamenilor care l-au influențat în decursul primei sale „întrupări”, în Pampu. Așadar, cartea poate fi citită și în sensul că destinul este asemeni unui șarpe uroboros, care își înghite coada, creând mereu ciclicitate. Finalul romanului susține această idee, prin întâlnirea finală dintre cei mai tineri descendenți ai Comoștenilor, Andrei și Giulia, și prin cuplul format din Zogru și creatura, asemeni lui, ieșită din Giulia: „Creatura avea fața ca o picătură de apă în care se mișca luminos chipul Giuliei. De pe podea își flutura coada și zâmbea spre el, îi zâmbea lui, ca și când l-ar fi văzut. Și chiar îl vedea. Țâșni pur și simplu spre el și se opri la mai puțin de jumătate de metru. Îl privea jucăuș, cu ochii migdalați și topiți ai Giuliei, în timp ce Zogru era uluit, cu toată uluirea lui Pampu, emoționat cum nu mai fusese de cel puțin cinci sute de ani.”²⁶

Autoarea își subminează stratul „serios” al poveștii, prin inserții specifice literaturii postmoderne: ironie, umor, kitsch. Portretul lui Pampu devoalează, încă din primul capitol al romanului, conceptul de ironie, de altfel „împrumutat” de scriitorii postmoderni tot din zona literaturii romantice, de unde este preluat și motivul vampirului: „Pampu era argat de curte, dat de mic la stăpân. Era un băiat oacheș, cam în genul lui George Clooney, viu și deschis, respectuos și învățat cu de toate. Avea 25 de ani.”²⁷ Zogru, de asemenea, este comparat cu Robert de Niro.

Din punct de vedere psihologic romanul se deschide unei interpretări noi, vampirismul reprezentând dorința obsesivă a omului de a se îndepărta de moarte, din frica de necunoscut și de aici o frică de a trăi viața cu adevărat, de a o asuma complet, cu reușite și eșecuri., Vampirul simbolizează

²³ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 41.

²⁴ Doina Ruști, *Cele patru dimensiuni ale feminității românești*, vol II, 2011.

²⁵ Interviu cu Jung publicat în *Good Housekeeping Magazine*, decembrie 1961, apud Edward F. Edinger, *Ego și arhetip*, Editura Nemira, București, 2014, p. 149.

²⁶ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 235.

²⁷ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 6.

pofta de a trăi care renaște ori de câte ori crezi că ți-ai astâmpărat-o și pe care degeaba te istovești s-o satisfaci atâta vreme cât nu ți-o stăpânești. În realitate, această foame mistuitoare, care nu este altceva decât un fenomen de auto-distrugere, este transferată asupra celuilalt. Ființa se chinuie și se devorează singură; atâta timp cât nu se recunoaște drept răspunzătoare pentru propriile eșecuri, mințea ei născocoște și acuză pe altcineva.,²⁸

Paradoxală și hilară este și dihotomia dintre cei doi, atrași de aceeași femeie, Giulia. În timp ce *vampirul Zogru* este capabil de sentimente profunde, Andrei Ionescu, scriitor apreciat în vremea lui, autor al romanului „Vâna”, este caricaturizat ca om. Incapabil de a se îndrăgosti de Giulia cu adevărat, este victima fanteziilor sale scriitoricești cu tentă pornografică, și chiar este capabil să o vadă pe femeia care îl iubește, în postura de eroină nimfomană a prozelor sale perverse.

Ironia este prezentă ca o formă de atac mascat al autoarei la adresa unor realități sociale. În subsidiarul unor episoade rememorate de Zogru, lectorul găsește săgeți acide la adresa unor tipologii umane ale vremii. Vencica, servitoarea lui Achile Vintilescu, este reîntâlnită de Zogru, după o „pauză” luată pentru a-și reface puterile în inima pământului din Comoșteni, după război, membră în guvern, autodeclarându-se „victimă a regimului capitalist și în special a lui Achile Vintilescu, exploatatorul ei, în casa căruia continua să locuiască, în compensație pentru cele suferite.”²⁹ Prin intermediul lui Zogru se face dreptate, căci acesta intră în trupul Vencicăi și o forțează să se autodemaște în ședință publică.

Intertextualitatea dusă la extrem, este sesizată de lectorul care, după lectura romanului, caută referințe critice și găsește un *Cuvânt înainte* al primei ediții a cărții, cea din 2006, scris de Ioan Groșan – personaj al romanului, în sângele căruia Zogru mărturisește că a intrat pentru scurt timp și s-a simțit minunat. Este ca și cum nu doar persoana reală a devenit personaj, ci personajul dă replica, ca persoană reală, după lectura cărții: „Zogru este un roman care se citește repede, cu plăcere, și lasă în urmă gustul complicat al meditației. Este o carte frumoasă, bine scrisă, care aduce în actualitate lectura voluptuoasă, grija față de poveste și o memorabilă invenție stilistică.”

BIBLIOGRAPHY

Andraș, Carmen, *România și imaginile ei în literatura de călătorie britanică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002

Chevalier, Jean și Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, volumul 3, Editura Artemis, București

Edinger, Edward F., *Ego și arhetip*, Editura Nemira, București, 2014

Ruști, Doina, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a

²⁸ Jean Chevalier și Alain Gheerbrant, *Dicționar de simboluri*, volumul 3, Editura Artemis, București, p.429.

²⁹ Doina Ruști, *Zogru*, Editura Polirom, Iași, 2013, ediția a II-a, p. 6.